

Møt far, sønn og sønnesønn. Tre veteraner, fra tre forskjellige

Tre generasjoner:

Far, sønn og sønnesønn Aug-land på rekke og rad. Alf sr. (t.h) tjenestegjorde i Tysklandsbrigaden, Ole-Johan i Libanon og Alf jr. i Afghanistan.

ge tjenester

Alf Augland er veteran fra Tysklandsbrigaden, mens sønn Ole-Johan Augland tjenestegjorde i Libanon. Sønnesønn Alf Augland jr. har representert norske styrker i Afghanistan.

Tekst: Christine Gulbrandsen
Foto: Kjartan Bjelland

Eplet faller ikke langt fra stammen. For i familien Augland har både far, sønn og sønnesønn representert norske styrker utenlands. Den eneste forskjellen er landene de tjenestegjorde i.

Alf Augland sr. (83) var med i Tysklandsbrigaden, den norske hærens bidrag til de allierte styrkene i Tyskland etter at andre verdenskrig. Sønn Ole-Johan Augland (54) var lagfører for en FN-patrolje i konfliktfylte Libanon på begynnelsen av 1980-tallet. Og Alf Augland jr. (27) var del av Norges bidrag til Nato-styrkene i Afghanistan.

– Det er klart det blir mye militærstakk rundt bordet ved familiesammenkomster. Resten av familien er nok drittlei, ler Alf jr.

– Men for oss er det jo et helt naturlig tema å snakke om, sier Ole-Johan og får støtte av sin far:

– Ja, det er jo så moro å mimre, humrer Alf sr.

Stelte kanoner i Tyskland. Alf sr. dro i november 1951 til Schleswig i Tyskland for å reparere kanoner for Tysklandsbrigaden.

– Det var i forbindelse med førstegangstjenesten. Jeg ønsket å få verkstedpraksis, og samtidig dra utenlands. Tyskland var det store utland på den tiden, sier han.

De seks månedene Alf senior var i Tyskland, var stort sett fredelige. Likevel beskriver han situasjonen som utrygg, for både Koreakrigen og den kalde krigen lurte i kulissene.

– Vi skulle oppholde russerne ved Kiel-kanalen, dersom de dukket opp.

Men det gjorde de ikke.

Det nærmeste de kom krigshandlinger, var øvelser hvor de skjøt med skarpt.

– Etter krigen var det enorme lagre med ammunisjon. De måtte vi bli kvitt, så under skyteøvelsene fikk vi beskjed om å pøse på med skudd. Da oppsto det jevnlig farlige situasjoner. En gang stakk en engelsk

– Vi tuller av og til med at vi har militærgener i vår familie.

Alf jr. Augland

løytnant hodet opp av tanksen under øvelse. Han fikk en kule i hodet, forteller veteranen.

Konsekvensen var at alle i brigaden måtte betale en skilling hver til den etterlattes familie.

Rasjon med kondomer. I kjølvannet av andre verdenskrig var det liten vilje til å godta romantiske forhold mellom norske soldater og tyske damer. Militærledelsen i Tysklandsbrigaden forebygde eventuelle fremtidige konsekvenser av et slikt «uheldig» forhold med å gi soldatene kondomer.

– Jeg husker vi fikk utdelt en fast månedlig rasjon av kondomer. Akkurat på samme måte som vi fikk rasjoner med sigaretter, ler Alf sr.

– Dessuten husker jeg det var billig øl i Tyskland, så det ble noen festligheter. Det var en fin tjeneste.

Etter at han var ferdig i Tysklandsbrigaden, meldte han seg til Heimevernet. Der ble han jevnlig innkalt til øvelser, noe han var med på ti år lengre enn han egentlig trengte.

– Det var så gøy, sier han oppriktig.

Men det ble ikke noe militærkarriere ut over dette på kristiansanden. Han valgte karriere som maskiningeniør, og var blant annet 30 år i Elkem.

– Stakkars mamma. Rundt 100.000 nordmenn har vært ute i 100 operasjoner i 40 land. Den største gruppa av veteranene har tjenestegjort enten i Tyskland, Libanon, på Balkan eller i Afghanistan, ifølge Hege Kofstad i Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner.

Da Ole-Johan kom og fortalte at han skulle til Libanon, reagerte Alf sr. med knusende ro.

– Det var jo helt naturlig. Jeg ble stolt, for han skulle gjøre en innsats for fedrelandet. Men kona mi var ikke helt begeistret, sier Tysklandsveteranen.

– Ja, stakkars mamma, det var tungt for henne, sier Ole-Johan.

I 1982-83 var han 14 måneder på FN-oppdrag i Libanon. Der var han lagfører for ti personer, og hovedoppgaven var å patruljere grensen mellom Israel og Libanon.

Da Israel angrep Libanon i juni 1982, var han i området. Raketangrepene kom i bølger, og avtok etter hvert som israelske styrker rykket lengre inn i Libanon.

– Naboen min var en ivrig israelsk stridsvognfører, som ventet på innkalling til krigen. Vi var begge nysgjerrige på hvor rakettenene landet og hvordan det så ut der. Unge og dumme som vi var, dro vi ut for å se. Han syklet og jeg satt på styret på sykkelen, sier Ole-Johan.

Rakettenene hadde blåst alle vinduer og dører ut av bygningene.

– Vi så ingen mennesker, bare en død katt. Alle var i tilfluktsrom. Men plutselig startet et nytt angrep. Da følte jeg for første gang virkelig frykt, beskriver han.

Men det gikk bra, og de kom i sikkerhet.

Alf sr. sier at de som var hjemme, ikke visste så mye om hva soldatene opplevde i Libanon. Derfor gikk de heller ikke rundt og fryktet for livene deres.

– De hjemme kunne jo ikke vite så mye av det som skjedde, for vi kunne knapt ringe. Vi sendte ofte brev, men de tok tid å få hjem. Mediedekningen var heller ikke særlig god, sier Ole-Johan, som i dag jobber som kaptein og personelloffiser på Kjevik.

Frykt. Det var eventyrlyst som fikk Ole-Johan til å søke seg til Libanon. Den samme eventyrlysten førte til at sønn Alf jr. dro til Afghanistan etter førstegangstjenesten.

– Jeg ville ut og se verden.

Han fikk ja til å være med i Norges bidrag til Nato-styrkene, og dro til Afghanistan. Der var han i seks måneder. Han var medlem av en såkalt Quick Reaction Force, en styrke som rykket ut hvis andre Nato-styrker trengte hjelp.

– Det var mange spente situasjoner og jeg har vært redd. Men det var samtidig ikke så ille, sier Alf jr. og trekker fram alt det positive:

– Det var spennende å være i en helt fremmed kultur, hvor både lukter, lyder, mat og skikker er totalt forskjellig fra det du er vant til. Jeg følte noen ganger jeg var tilbake i middelalderen.

– Ble bekymret. Alf jr. følte aldri noe press hjemmefra om gå inn i Forsvaret, selv om han tror han har blitt påvirket av å ha en far der.

– Da jeg sa jeg skulle til Afghanistan, var ikke min mor særlig begeistret, men hun støttet meg og ba aldri om at jeg skulle la være å dra.

Ole-Johan bekrefter.

– Hun slet nok litt med det. Jeg var også bekymret. Men så tenkte jeg at jeg måtte skjerpe meg, for jeg hadde jo gjort akkurat det samme selv. Så jeg bestemte meg for å støtte Alf jr. og gi ham ekstra opplæring. Vi dro til skytebanen på Evje og øvde. Da ble både han og jeg tryggere, sier Ole-Johan og fortsetter:

– Dessuten, jeg var jo stolt av valget hans.

Farfar Alf senior var heller ikke bekymret.

– Jeg visste det var en risiko å dra dit, men jeg tenkte at han måtte ta sin tørn, han også.

I genene? – Vi tuller av og til med at vi har militærgener i vår familie, sier Alf jr., som nå har pause fra Forsvaret og jobber som rørleggerlærling.

Ole-Johan nikker stolt:

– Jeg har fem barn, og tre av dem er allerede i Forsvaret. Det vil si, Alf er jo ute igjen nå. Men også de to andre er interessert, sier han.

Både far, sønn og sønnesønn er aktive veteraner, og Ole-Johan og Alf jr. er med i det lokale styret i Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner.

Veteranforbundet arrangerer skytetrening ukentlig. Der stiller som regel både Ole-Johan og Alf jr. opp.

– Jeg var alltid med før, men nå er jeg blitt så skjelve i hendene, sukker veteranen fra Tysklandsbrigaden.

christine.gulbrandsen@fvn.no

FN-soldat: Ole-Johan var 14 måneder i Libanon, hvor han var lagfører for en FN-patrolje i 1982-83. – Jeg opplevde selvfølgelig spente situasjoner og ble redd, men jeg opplevde aldri dødsangst, sier han om månedene i Libanon.

ISAF: – Det er ikke slik at familiemedlemmene våre må være, eller ha vært, i Forsvarets tjeneste for å få respekt, sier veteranene i Augland-familien. Likevel er de opptatt av det militære, og mimrer ofte om opplevelsene fra tjenestene i utlandet. Ole-Johan til høyre, hans far Alf sr. i midten, og Alf jr. til venstre i bildet.

Anerkjennelse: – Medaljene er en anerkjennelse for det man har gjort, sier Ole-Johan om medaljeopphenget han har hengende hjemme. Men ikke alle medaljene har fått plass her. Medaljen i nederst i midten er FN-medaljen, mens det hvite, runde merket er luemerket til FN.

Tysklandsbrigaden: Alf sr. Augland dro som ung gutt til Tyskland for å være del av den allierte okkupasjonsstyrken i landet etter andre verdenskrig. – Det var en fin tjeneste, sier 83-åringen om tiden i Tysklandsbrigaden.

Tysklandsbrigaden

- Den norske hærens bidrag til den allierte okkupasjonsstyrken i Tyskland etter andre verdenskrig.
- Norges største internasjonale operasjon gjennom tidende.
- 50.000 norske menn var involvert.
- Aktive fra januar 1947 til april 1953.
- Tjenestetiden var som regel 6 måneder i Tyskland.
- Nær 40 nordmenn omkom i denne tjenesten.

Kilde: NVIO, Wikipedia, SNL

Libanon-krigen 1982

- Startet 6. juni 1982 da Israels invaderte sørlige Libanon.
- Invasjonen skulle blant annet eliminere PLO-trusselen i Israel, redusere Syrias militære innflytelse i Libanon, og indirekte styrke Israels kontroll over Vestbredden.
- Resultatet ble israelsk militær seier, men politisk nederlag.

Kilde: Wikipedia, SNL

Krigen i Afghanistan

- En pågående militær konflikt i Afghanistan, often kalt Krigen mot terror.
- Startet av USA, kort tid etter 11. september-angrepene mot USA.
- USAs mål har vært å fange Osama bin Laden, ødelegge hans terrornettverk al-Qaida og styrte Taliban-regimet.
- FNs sikkerhetsråd etablerte i desember 2001 styrken International Security Assistance Force (ISAF), for å sikre Kabul og byens omgivelser. Nato overtok styringen i 2003, og har nå rundt 55.000 soldater fra 41 land i tjeneste her.

Kilde: Wikipedia, SNL

Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner (NVIO)

- Landets største forening for veteraner og deres pårørende.
- Driver et landsomfattende kamerat- og familiestøttearbeid.
- 7500 medlemmer og 58 lokalforeninger.
- I Kristiansand arrangerer NVIO ukentlig skytetrening, samt turgruppe, for medlemmene.